

Opiskeluterveydenhuollon palvelut 1.1.2021 alkaen

Opiskeluterveydenhuollon palvelujen järjestämiseen tulee muutoksia 1.1.2021 alkaen. Sosiaali- ja terveysministeriö on koostanut tähän kuntainfoon merkittävimmät muutokset.

Korkeakouluopiskelijat

Ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja yliopisto-opiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon palvelut yhtenäistetään lakiin perustuen koko maassa 1.1.2021 alkaen. Jatkossa Kansaneläkelaitos (Kela) järjestää korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon ja Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö (YTHS) tuottaa palvelut valtakunnallisesti. Laki korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta (695/2019) ei muuta palvelujen sisältöä, joka määritellään edelleen terveydenhuoltolaissa (1326/2010) ja valtioneuvoston asetuksessa (338/2011).

Korkeakouluopiskelijat maksavat Kelalle pakollisen terveydenhoitomaksun, joka on 71,60 euroa lukuvuodessa. Maksu maksetaan kahdessa erässä. Opiskelijoilta ei peritä erikseen käyntimaksuja YTHS:n opiskeluterveydenhuollon palveluista. Terveydenhoitomaksuasetus annetaan viimeistään 30.11.2020.

Syksyn 2020 aikana korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuoltoon säätelevää lakia täsmennetään YTHS:n tietojen saannin varmistamiseksi. Lisäksi vuoden loppuun mennessä valmistellaan asetus terveydenhoitomaksusta, viivästysmaksusta ja käyttämättä jätetyn ajanvarauksen maksusta sekä opiskeluterveydenhuollon neuvottelukunnasta.

Toisen asteen opiskelijat

Toisen asteen opiskelijoiden (lukiot ja ammatillinen koulutus) opiskeluterveydenhuollon palvelut järjestää ja tuottaa edelleen oppilaitoksen sijaintipaikkakunta. Sosiaali- ja terveysministeriö on lähettänyt vuonna 2018 kunnille Kuntainfon opiskeluterveydenhuollon järjestämisestä yhtenäisenä toiminnallisena kokonaisuutena (4/2018). Terveydenhuoltolaki ja valtioneuvoston asetus (338/2011) edellyttävät, että opiskelijoiden terveyttä edistävän ja sairauksia ehkäisevän toiminnan sekä terveyden- ja sairaanhoitopalvelujen on muodostettava yhtenäinen kokonaisuus, jonka on edistettävä opiskelijan terveyttä, hyvinvointia ja opiskelukykyä.

Opiskeluterveydenhuollon sisältö

Sosiaali- ja terveysministeriö on keväällä 2020 julkaissut [Opiskeluterveydenhuollon oppaan 2020](#), joka ohjaa sekä YTHS:n tuottaman että kuntien tuottaman opiskeluterveydenhuollon sisältöä.

Opiskeluterveydenhuollon hoitopääsy oli valvontaviranomaisten erityisvalvonnan kohteena vuonna 2019. Valvontaviranomaiset totesivat selvityksen pohjalta ohjauskirjeessään (V/45894/2019) 10.12.2019, että opiskeluterveydenhuollon järjestämisessä on edelleen parannettavaa. Selvityksen perusteella aluehallintovirastot ohjasivat kuntia saattamaan opiskeluterveydenhuollon palvelut viipymättä lainsäädännön mukaiseksi. Opiskeluterveydenhuollon palveluita koskevat kirjaukset on tehtävä niin, että terveydenhuoltolain mukainen opiskeluterveydenhuollon kokonaisuus (mielenterveys- ja päihdepalvelut, seksuaaliterveyden edistäminen, suun terveydenhuolto sekä muut terveyden- ja sairaanhoidon palvelut) on tehtyjen merkintöjen ja siten avohoidon

hoitoilmoitusrekisterin tietojen, ns. Avohilmo-tietojen pohjalta arvioitavissa. Valvontaviranomaiset seuraavat kuntien opiskeluterveydenhuollon palvelujen tilastointia säännöllisesti Avohilmo-tietojen perusteella.

Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon neuvottelukunta

Korkeakouluopiskelijoiden ja toisen asteen opiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta sekä riittävää laatua arvioidaan ja edistetään tulevaisuudessa opiskeluterveydenhuollon neuvottelukunnassa. Asetus tämän neuvottelukunnan tehtävistä, koosta ja kokoonpanosta on valmisteilla sosiaali- ja terveysministeriössä ja se asetetaan ensi vuoden alussa. Neuvottelukunnan tehtävänä on muun muassa arvioida ja edistää sekä korkeakouluopiskelijoiden että toisen asteen opiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta siten, että palveluverkosto on kokonaisuutena riittävän laadukas. Neuvottelukunta-asetusta ollaan valmistelemassa, ja neuvottelukunta asetetaan ensi vuoden alkupuolella.

Opiskeluterveydenhuollon resursointi ja koronaepidemia

Kunnallisen opiskeluterveydenhuollon vastuulla olevan opiskelijamäärän vähentyessä ammattikorkeakouluopiskelijoiden siirtyessä YTHS:n piiriin kunnilla on mahdollisuus kohdistaa voimavaroja toisen asteen opiskeluterveydenhuoltoon ja samalla korjata useissa kunnissa vallitsevaa resurssivajetta.

Opiskeluterveydenhuollon palvelut ovat lakisääteisiä opiskelijoiden terveystalvueluita ja koronaepidemian aikanakin on välttämätöntä huolehtia opiskeluterveydenhuollon henkilöstön riittävydestä. Lisäksi on välttämätöntä pyrkiä paikkaamaan kevään aikana syntynttä hoitovajetta.

Lisätietoja

neuvotteleva virkamies Maire Kolimaa, STM, puh. 02951 63389
suunnittelija Elina Ryymin, STM, puh. 02951 63173
yliääkäri Ritva Halila, STM, puh. 02951 63420
neuvotteleva virkamies Mikko Nygård, STM, puh. 02953 42547

Jakelu

Kunnat
Kuntayhtymät
Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö YTHS
Suomen opiskelijakuntien liitto – SAMOK ry
Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry
Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto – SAKKI ry
Suomen Lukiolaisten Liitto
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira
Aluehallintovirastot
Ammattikorkeakoulut
Yliopistot